

Aanpak en preventie financieel misbruik ouderen

Lokale Alliantie Katwijk

Rabobank

Lokale Alliantie

Katwijk

VERHEES NOTARISSEN

ZORGGROEP
KATWIJK

Programma

- ▶ Wat is financieel misbruik?
- ▶ Wie overkomt het?
- ▶ Signalen
- ▶ Preventie
- ▶ Kwartetten

Definitie financieel misbruik

- ▶ Lichamelijke mishandeling
- ▶ Psychische mishandeling
- ▶ Verwaarlozing
- ▶ Seksueel misbruik
- ▶ Financieel misbruik

Financieel misbruik is het ongepast gebruik maken van de bezittingen van een ander

Voorbeelden

- ▶ Wegnemen van geld, sieraden en goederen
- ▶ Verkoop van eigendommen
- ▶ Misbruik van machtigingen
- ▶ Koop op naam van slachtoffer
- ▶ Gedwongen testamentwijziging of wilsbeschikking
- ▶ Financieel kort houden
- ▶ Misbruik van pinpas en/of rekeningen
- ▶ Misbruik van het persoonsgebonden budget
- ▶ Haveloze bezittingen, versleten kleding, lege koelkast

Risicofactoren financieel misbruik

- ▶ 80% is vrouw
- ▶ Veelal 80-plusser
- ▶ Eenzaamheid
- ▶ Onwetendheid, rolverandering
- ▶ Lichamelijke beperkingen
- ▶ Mentale beperkingen
- ▶ Financiële omstandigheden
- ▶ Sociale omstandigheden

Alleen wonend, klein of geen netwerk; afhankelijk van het sociale netwerk van de pleger voor de basisbehoeften

De pleger en de motieven

Plegers

- ▶ Gezinsleden
- ▶ Familieleden
- ▶ Buren en kennissen
- ▶ Beroepskrachten en vrijwilligers
- ▶ Plotseling nieuwe “vrienden”

Motieven

- ▶ Pleger in financiële nood
- ▶ Hebzucht
- ▶ Vermeend recht op aanspraak

Ouderen kunnen/ willen niet praten

Het niet weten:

- ▶ Cognitieve beperking
- ▶ Stiekem
- ▶ Onkunde, gebrek aan kennis slachtoffer

Het niet willen:

- ▶ Vergoelijken / loyaliteit
- ▶ Schaamte
- ▶ Angst voor represailles
- ▶ Angst voor gevolgen (bv verzorgingshuis)
- ▶ Gedwee/murw/verandert toch niets

Signalen financieel misbruik

- ▶ Plotseling geldgebrek voor basale levensbehoeften (geen geld voor eten, kleding, toiletspullen)
- ▶ Lege koelkast
- ▶ Ontbreken of 'kwijtraken' van contant geld of een bankpas
- ▶ Verdwijnen van goederen en/of waardevolle spullen uit huis
- ▶ Afgesloten worden van telefoon, internet, gas en elektra
- ▶ Plotseling een betaalachterstand van huur, energie en zorgverzekering
- ▶ Brieven van incassobureaus
- ▶ Weigeren informatie te geven over financiële omstandigheden door de optionele dader of het slachtoffer

Preventie

Tips van de bank

- ▶ Open tweede rekening ('boodschappenrekening')
- ▶ Blokkeer rood staan
- ▶ Tweede pas met paslimiet
- ▶ Boek zoveel mogelijk naar spaarrekening
- ▶ Blijf papieren bankafschriften ontvangen en controleren
- ▶ Beheer spaarrekening zelf
- ▶ Bij internetbankieren alleen betaalrekening zichtbaar
- ▶ Regel een gevolmachtigde (en toezichthouder) in een levenstestament

Preventie

Levenstestament

- ▶ (notariële) akte
- ▶ volmacht
- ▶ tijdens leven
- ▶ belangenbehartiging/vertegenwoordiging op persoonlijk, zakelijk of procedureel gebied
- ▶ toezicht
- ▶ wensen/instructies
- ▶ praktische gegevens

KWARTETTEN